

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

76 Temporibus vult hæc nos jejunare quaternis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. VI. De eodem. PALEA. [Item in ordine Romano, cap. de gradibus Ecclesie.]

Quando a. & ubi libitum fuerit, usq; ad subdiaconatus officium ordinatur clericus: diaconi vero, atq; presbyteri nunquam. b. nisi in publica ordinatione.

C. VII. De temporibus ordinationis. Item Gelasius c. ad Episcopos per Lucaniam, epist. 1. cap. 10.

Ordinationes d. presbyterorum, & diaconorum, nisi certis temporibus, & diebus exerceri non debent, id est, quarti mensis jejunio, septimi, & decimi: sed & etiam quadragesimalis initii, ac mediane hebdomadae, & sabbati jejunio circa vesperam noverint celebrandas: nec cujuslibet utilitatis causa, seu presbyterium, seu diaconum his praefere, qui ante ipsos fuerint ordinati.

DISTINCTIO LXXVI.

1. Quid temporibus jejunia celebranda sint, Calixtus Papa determinat, scribens Benedicto Episcopo, epist. 1.

C. I. Quibus temporibus jejunia celebrantur.

Jejunium si quod tertio anno apud nos celebrare didicisti, convenientius nunc per quatuor tempora fieri decernimus, ut sicut annus per quatuor voluit tempora, sic & nos quaternum solenne agamus jejunium, per anni quatuor tempora.

C. II. De eodem. Item ex concilio Moguntino I. capitul. 24. [Sed his iustis, sic nominatis.]

Constitutimus q. ut quatuor tempora anni ab omnibus communi jejunio obseruentur: id est, in mense Martio, hebdomada prima, in Junio, secunda, in Septembri, tertia, in Decembri, quarta.

Auctor Macrobius, 2. c. 21. de hoc ipso Moguntini concilii canonem disputans, aperit aut hoc ex imitatione traditionis ecclesiasticae fuisse proferendum. Vide & Leo Papa ait, Huius observatione, &c. quod refertur infra ead. dist. cap. 6. Et ne quis occasione horum uniuersorum Germaniarum desperaret, Gregorius spiritus (quod eodem Macrobius narrat) veterem Romanam ecclesiam conservandam renovavit. De qua re in concilio Clavementensi Vrbani secundus, canonem primo sic statuitur: Primum jejunium quatuor temporum semper fiet prima hebdomada Quadragesimae, secundum in hebdomada Pentecostes, abique genuinum flexione, cum Alleluja, & Gloria in excelsis Deo, & vestibus solennibus fiet; tertium plena hebdomada ante Nativitatem Domini, vigilia eiusdem accepta. Et idem repetitur in altero concilio Placentiae postea habito, quod est in bibliotheca Vaticana, & citatur infra ead. cap. statumimus.

C. III. De eodem. Item ex concilio Saleguntia habito, cap. 2.

De his jejuniis autem incerto quatuor temporum, hanc certitudinem statumimus, ut si Calendae Martiae in quarta feria, siue antea euenierint, eadem hebdomada jejunium celebretur. Si autem Calendae Martiae in quintam feriam, aut sextam, aut sabbatum distenduntur, in sequentem hebdomadam jejunium differatur.

a. Augustinus, lib. 7. cap. 67. b. al. non. c. Et Gregorius I. I. epist. 3. d. Polycarpus, lib. 2. tit. 25. Anselm. lib. 7. cap. 45. Ivo part. 6. cap. 74. Panorm. lib. 3. c. 51. e. mediana quadragesima die sabbati jejunio [orig. f. Polyc. lib. 3. tit. 25. Ivo part. 4. cap. 27. Panorm. lib. 3. cap. 47. f. Capitula, cap. 86. Burchard. lib. 25. cap. 2. Ivo part. 4. cap. 31. Panorm. lib. 2. cap. 110. h. Burchardus in fine. Ivo p. 4. c. 31. Panorm. lib. 2. c. 111.

Simili quoque modo, si Calendae Iunii in quarta feria aut antea euenierint, in subsequenti hebdomada jejunium celebretur; & si in quinta, aut sexta feria, aut sabbato contigerint, jejunium in tertiam hebdomadam referretur. Et hoc sciendum est, quod si quando jejunium mensis Iunii in vigilia Pentecostes secundam praedictam regulam euenierit, non ibi celebrandum erit, sed in ipsa hebdomada solenni Pentecostes [quia vigilia i. simul, & jejunium celebrari non debent:] & tunc, propter solennitatem Spiritus sancti, diaconi dalmaticis induantur, & Alleluja cantetur, & s. flectamus genua, non dicatur.

Eodem modo de Septembris jejunio constitutum est, ut si Calendae Septembris in quarta feria euenierint aut antea, jejunium in tertia hebdomada celebretur: & si in quinta aut sexta, aut sabbato contigerint, in quarta hebdomada jejunandum erit. In Decembri vero illud observandum erit, ut in proximo sabbato ante vigiliam Natalis Domini celebretur jejunium, quia si vigilia in sabbato euenierit, simul vigiliam & jejunium celebrare non conuenit.

1. Quia vigilia] Hec usque ad verbum, debent, non sunt in ipso concilio expressa ex Burchardo: eadem vero sententia repetitur in fine capituli.

C. IV. De eodem. Contra Vrbannus in concilio Placentino, cap. 11.

Statuimus a etiam, ut jejunia quatuor temporum hoc ordine celebrentur: primum in initio Quadragesimae: secundum in hebdomada Pentecostes: tertium vero in Septembris: quartum in Decembri more solito fiat.

C. V. De eodem. Item Leo Papa, sermone primo de jejuniis Pentecostes.

igitur b post sancta letitia dies, quos in honorem Domini a mortuis resurgentis, ac deinde in celos ascendit exigimus, postq; acceptum sancti Spiritus donum, salubriter, & necessario consuetudo est ordinata jejunia, ut si quid forte inter ipsa festiuitatum gaudia negligens libertas, & licentia inordinata praesumpserit, hoc religiosae abstinentiae censura castiget.

C. VI. De eodem. Idem sermone viii. de jejuniis decimi Mensis.

Huius e. observantiae utilitas, dilectissimi, in ecclesiasticis praecipue est constituta jejuniis: quae ex doctrina sancti Spiritus ita per totius anni circulum distributa sunt, ut lex abstinentiae omnibus sit ascripta temporibus. Siquidem jejunia vernum in Quadragesima, aestiuum in Pentecoste, autumnale in mense septimo, hyemale autem in hoc, qui est decimus, celebramus, intelligentes diuini nihil vacuum esse praecipit, & verbo Dei ad eruditionem nostram omnia elementa seruire, dum per ipsius mundi cardines, quasi per quatuor Evangelia in cessabili tuba discimus, quod & praedicamus, & agamus.

2. pars: Primum vero mensis, quartum, septimum, & decimum, iam Hebraeorum ratione, sed nostra debemus accipere. Primum enim mensis apud illos est Aprilis, quartus Iulius, septimus Octobris, decimus Ianuarius. In quibus, & praeterea in quinto mensis, qui est Augustus, quae fuerit eius causa jejuniis, Hieronymus in commentariis ad cap. 1. Zachariae exponit, dicens.

C. VII. Quare in supra scriptis mensibus.

Jejunium d. quarti, & jejunium quinti, & jejunium septimi, & jejunium decimi (dicitur enim subauditur mensis) domus Iudae, & Hierusalem, in dies festos, vertetur & gaudium: veritatem tantum Deus querit, & pacem. In hoc loco nostrorum multi multa dixerunt, & inter se dissonantia. & pauca inserjisti. Cogimur:

a. Polyc. lib. 3. tit. 25. b. Polyc. ibidem. c. Polycarp. ibidem. d. Polyc. ibidem.

Igitur ad Hebraeos recurrere, & scientia veritatem de fonte magis, quam de rivulis querere. Et paulo post. Jejunium quarti mensis, qui apud Latinos vocatur Julius, die septima & decima ejusdem mensis illud arbitrantur, quando descendens Moyses a de monte Sinatubula legis abiecit atque confregit, & juxta Hieroniam a muri primum rupti sunt civitates. In quinto mense, qui apud Latinos appellatur Augustus, cum propter exploratores terre sanctae seditio esset in populo, iusti sunt montem non ascendere, sed per quadraginta annos longis a terra sancta circumire dispendiis, ut exceptis duobus, Chaleb d. & Iosue, omnes in solitudine caderent. In hoc mense & Nabuchodonosor, & multa post saecula a Tiro & Vespasiano templum Hierosolymis incensum est, atque destructum: capta urbs Bethel, ad quam multa millia confugerant Iudaeorum: aratum templum in ignominiam gentis oppressae a Tito Annio Ruffo. In septimo vero, qui apud nos appellatur October, sicut supra diximus, occisus est Godolias, & Iudaei tribus, ac Hierusalem reliquae dissipatae. Legamus Hieroniam f. Mense decimo (qui apud nos Ianuarius dicitur, eo quod janua anni sit, atque principium) Ezechiel g in captivitate positus audivit, & cunctus populus captivorum, quinto mense templum esse subvertitum. Hoc est plenissime in eodem propheta cognoscimus. Quod vobis, quos haecenus habuistis in ludum, sciat vobis (quia cogitavi, ut beneficia Hierusalem, & domui Iuda) in laetitia, & gaudium, & solennitates esse vertendas; ira duntaxat, si veritatem diligatis, & pacem. Iuxta analogem, quia tunc jejunamus, quando h sponus auferatur a nobis; & non meremur ejus habere praesentiam; cum reversus fuerit Dominus ad nos, & cogitaverit, ut benefaciat nobis. omnis tristitia vertetur in gaudium, & fames pristina sermonis Dei, praesentia doctrinarum ejus & caelestis panis saturitate pensabitur.

3 pars. Non autem videntur jejunia quarti mensis posse celebrari ante diem Pentecostes. Ad die enim Dominica resurrectionis usque in diem Pentecostes non inducuntur observanda jejunia.

C. VIII. ¶ De eodem.
Unde Ambrosius in eisdem diei sermone 61. qui sic incipit.

C. VIIII. ¶ De eodem.
Unde Ambrosius in eisdem diei sermone 61. qui sic incipit.

C. IX. ¶ De eodem.
Unde idem Ambrosius in eisdem diei sermone 60. qui sic incipit.

C. X. ¶ De eodem.
Unde Hieronymus lib. 1. de ecclesiasticis officiis cap. 42.

C. XI. ¶ De eodem.
Item Hieronymus ad Lucinum epist. 28.

C. XII. ¶ Sabbato magno post hanc baptismi Episcopus vales ordinari.
Item Pelagius Papa Petro Episcopo Pontina.

Dilectionis fua scripta suscepimus; quibus significatum Marcellionensis ecclesiae, five Clusianae, quae omnibus fuisse electum: quod iam ante hoc tempus nulli, & iustissimum, ut veniret, credentes eos de praesentibus eidem ab Episcopo suo dimissorias accepisse. Quod modo fecerunt, facite eum velocius ad urbem Romanam occurrere, ut si Deus iusserit, in sabbato magno post horam baptismi ordinetur. Quod si ante memoratum diem non occurrerit, cogetur ulque ad quartam mensis junia subsistere.

a Ternolant. orig. b simili observantia similitudinem subsiquatur. orig. c Poly. 13. tit. 22. * Ad 13. tit. 22. d al. festiva. e al. sexaginta. orig. f sup. dist. 9. l. 1. Tohy. lib. 2. tit. 23. Ansel. lib. 6. cap. 29. g al. quinquagesima. dist. 1. 4. cap. frequenti.

1 ¶ Scire debet] In multis manuscriptis exemplaribus a capite jejunium. usq. ad cap. post Pascha. in aliquo enim usq. ad ultimum, nulla est distinctio capitum. Tanquam enim unus contextus continetur multa adfortatae à Gratiano citata: Ideo verba ista, scire debet sanctitas vestra, coherens cum extremo verbi Gratiani ad finem precedenti capiti, atq. ita legendum. Unde Ambrosius in eisdem diei sermone 61. qui incipit, Scire debet sanctitas vestra, ac deinde subiungendum, Per hos quinquaginta, &c. Sui enim modo aptavit huic locum Gratiano. Nam apud beatum Ambrosium paulo aliter habetur. Necesse est ergo ecclesia constituit, ut post diem Pentecostes jejunia celebrantur. Sed quod in illis quinquaginta diebus jejunandum esse negatur, ex observantia necessitate intelligitur.

C. IX. ¶ De eodem.
Unde idem Ambrosius in eisdem diei sermone 60. qui sic incipit.

Noffe credo i vos fratres. Non minore laetitia celebramus diem Pentecostes, quam sanctum Pascha curavimus. Tunc enim, sicut modo fecimus, jejunavimus sabbato: vigilias celebravimus: orationibus pernoctantes a institimus: unde necesse est, similem observantiam & simili laetitia subsequatur.

1 ¶ Noffe credo] Idem evenit in hoc capite, quod in superiore et emisse notatum est. Coheret enim cum superiore, spiritus sermonis perinde quasi in summam redacta.

Observantia vero simili dicitur quod factum, non qui ad necessitatem.

C. X. ¶ De eodem.
Unde Hieronymus lib. 1. de ecclesiasticis officiis cap. 42.

Post Pascha usque ad Pentecostem licet traditio ecclesiarum abstinenciae rigorem prandiis relaxaverit, tamen si qui monachorum vel clericorum jejunare coepunt, non sunt prohibendi, quia Antonius, & Paulus, & ceteri patres antiqui etiam his diebus in eterno legatur abstinentiae, neque solvite abstinentiam, nisi tantum die Dominico.

C. XI. ¶ De eodem.
Item Hieronymus ad Lucinum epist. 28.

Vtinam e omni tempore jejunare possimus, quod in Actibus * Apostolorum diebus Pentecostes, & die Dominico Apostolum Paulum, & cum eo credentes solvite legimus. & infra. Nec hoc dico, quod Dominici diebus jejunandum putem, & contextas quinquaginta diebus ferias auferam, sed d unaqueque provincia ab ipso det in suo sensu: & praepcepta majorum leges Apostolicas arbitretur.

C. XII. ¶ Sabbato magno post hanc baptismi Episcopus vales ordinari.
Item Pelagius Papa Petro Episcopo Pontina.

Dilectionis fua scripta suscepimus; quibus significatum Marcellionensis ecclesiae, five Clusianae, quae omnibus fuisse electum: quod iam ante hoc tempus nulli, & iustissimum, ut veniret, credentes eos de praesentibus eidem ab Episcopo suo dimissorias accepisse. Quod modo fecerunt, facite eum velocius ad urbem Romanam occurrere, ut si Deus iusserit, in sabbato magno post horam baptismi ordinetur. Quod si ante memoratum diem non occurrerit, cogetur ulque ad quartam mensis junia subsistere.

a Ternolant. orig. b simili observantia similitudinem subsiquatur. orig. c Poly. 13. tit. 22. * Ad 13. tit. 22. d al. festiva. e al. sexaginta. orig. f sup. dist. 9. l. 1. Tohy. lib. 2. tit. 23. Ansel. lib. 6. cap. 29. g al. quinquagesima. dist. 1. 4. cap. frequenti.